

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN !

A Szegedi Ítéltábla ... pártfogó ügyvéd által képviselt **I.rendű felperes neve (címe)** felperesnek - képviselő 1 által képviselt **MAGYAR KÖZTÁRSASÁG LEGFELSŐBB BÍRÓSÁGA** 1055 Budapest, Markó u. 16. szám alatti székhelyű I. r., az OITH Módszertani és Jogi Képviselési Főosztálya (1363 Budapest, Pf. 24.) által képviselt **ORSZÁGOS IGAZSÁGSZOLGÁLTATÁSI TANÁCS HIVATALA** 1055 Budapest, Szalay u. 16. szám alatti székhelyű II. r. és a **VESZPRÉM MEGYEI BÍRÓSÁG** 8200 Veszprém, Vár u. 19. szám alatti székhelyű III. r. alperesek ellen bírósági jogkörben okozott kár megtérítése iránt indított perében a Békés Megyei Bíróság 2007. október 29. napján kelt 5.P.20.072/2007/15. szám alatt hozott ítélete ellen a felperes részéről 16. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

Í T É L E T E T :

Az elsőfokú bíróság ítéletét **helybenhagyja.**

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az I. r. alperesnek 15 nap alatt 8.950.- (Nyolcezer-kilencszázötven) Ft fellebbezési eljárási költséget.

A felperes pártfogó ügyvédjének díját 6.000.- (Hatezer) Ft-ban állapítja meg, amelyet az állam visel.

Az ítélet megküldésével megkeresi az ítéltábla gazdasági hivatalát, hogy a pártfogó ügyvéd díját a felperes költségmentessége folytán az ellátmányból fizesse ki.

A fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

INDOKOLÁS :

A felperes munkaviszonyát munkáltatója, a **/munkáltató neve/** 1992. augusztus 3-án rendkívüli felmondással megszüntette. A rendkívüli felmondás hatálytalanítása iránt előterjesztett keresetét a Pest Megyei Munkaügyi Bíróság 4.M.616/1993/17. számú ítéletével elutasította, az ítéletet a másodfokon eljáró Tolna Megyei Bíróság Mf.20.414/1995/5. számú ítéletével helybenhagyta. Ezt követően a felperes jogerős ítélet ellen benyújtott perújítási kérelmét az eljáró bíróságok jogerősen elutasították, a Legfelsőbb Bíróság az az ellen előterjesztett felülvizsgálati kérelmet hivatalból elutasította.

A Pest Megyei Munkaügyi Bíróságon 1996. október 14-én a felperes rendzavarása folytán a biztonsági szolgálatot ellátó **cég 1** alkalmazottaival a felperes dulakodásba keveredett, melynek során 8 napon belül gyógyuló sérüléseket szenvedett és - állítása szerint - fogprotézise eltört.

A felperes feljelentése folytán indult nyomozást megszüntették.

A felperes a Pest Megyei Bíróság előtt keresetet terjesztett elő III. r. alperesként **személy 1**, a Fővárosi Bíróság bírása ellen, aki a 16.M.5239/1992. számú munkaügyi perben járt el. Keresetét arra alapozta, hogy a III. r. alperes e perben vele szemben minősíthetetlen hangon beszélt, amellyel megalázta, ezzel személyiségi jogát megsértette. A Pest Megyei Bíróság **személy 1** III. r. alperessel szemben a pert megszüntette. A fellebbezés folytán eljáró Legfelsőbb Bíróság Pf.V.21.476/1995. számú ítéletével a III. r. alperessel szemben a pert megszüntető rendelkezést megváltoztatta és a felperes személyiségi joga megsértésének megállapítása iránt előterjesztett keresetet elutasította. A felülvizsgálati kérelem folytán eljáró Legfelsőbb Bíróság Pfv.X.22.391/1996. szám alatt hozott ítéletével a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta.

A felperes a Veszprém Megyei Bíróság III. r. alperes előtt P.21.036/1998. szám alatt terjesztett elő keresetet a **cég 1** I. r. és a Pest Megyei Bíróság II. r. alperesek ellen. Keresetét az alkalmazottai bántalmazása folytán elszenvedett sérülésekre alapította, míg a Pest Megyei Bíróság terhére róta, hogy a fentiekben írt perében nem biztosította a független és pártatlan bíráskodást, ezért az igazságos tárgyaláshoz való alapjoga sérült. A III. r. alperes 14. számú ítéletével a felperes keresetét elutasította. A beszerzett iratok alapján megállapította, nem bizonyított, hogy a **cég 1** alkalmazottai jogellenesen jártak el, továbbá az sem, hogy a felperes sérülései az ő magatartásukkal okozati összefüggésben keletkeztek. A Pest Megyei Bíróság az eljárási szabályoknak megfelelően járt el, eljárása során a felperes alkotmányos jogai sérülést nem szenvedtek. A felperes szakértő kirendelésére, illetve tanúk meghallgatására irányuló bizonyítási indítványát mellőzte.

Pf.II.20.590/2007/11. szám

Az ítélet ellen a felperes 16. sorszám alatt fellebbezést nyújtott be. A másodfokú bírósággént eljáró Legfelsőbb Bíróság I. r. alperes Pf.V.25.015/1999/7. számú végzésével a felperes kirendelt pártfogó ügyvédjét - kérelmére - tiszte alól felmentette megállapítva a felperes részéről a képviselővel való együttműködés hiányát, ezért mellőzte másik pártfogó ügyvéd kirendelését, egyben felhívta, hogy gondoskodjon képviselőtéről a fellebbezés elutasításának terhe mellett.

Az I. r. alperes Pf.IX.25.015/1999/12. számú végzésével a fellebbezést hivatalból elutasította, figyelemmel arra, hogy a felperes a fenti végzés felhívásának nem tett eleget. A jogerős végzést az I. r. alperes mint felülvizsgálati bíróság Pfv.X.20.901/2004/2. számú végzésével hatályában fenntartotta.

A felperes P.20.579/1995. szám alatt a Budai Központi Kerületi Bíróságon terjesztett elő keresetet **személy 2** I. r. és **személy 3** II. r. alperesek ellen. Keresetében előadta - többek között -, hogy a munkaügyi perében eljáró **személy 1** a Fővárosi Bíróság bírása magatartásával megalázta, meg nem engedhető hangnemet ütött meg vele szemben. Ennek ellenére az alperesek vele szemben fegyelmi eljárást nem kezdeményeztek. Kijelölés folytán az ügyet a III. r. alperes tárgyalta P.21164/98. szám alatt. A keresetmódosítás folytán a per alperese ekkor már kizárólag a Fővárosi Bíróság volt. A III. r. alperes P.21.164/1998/5. számú ítéletével a keresetet elutasította. A felperes fellebbezése folytán eljáró I. r. alperes Pf.V.25.018/1999/8. számú végzésével a felperes kirendelt pártfogó ügyvédjét, **/pártfogó ügyvéd neve/** tiszte alól felmentette, megállapítva az ügyvéd bejelentése folytán a felperes együttműködésének hiányát és egyben felhívta, hogy gondoskodjon új jogi képviselőről. A felperes e felhívásnak nem tett eleget, ezért az I. r. alperes Pf.IX.25.018/1999/11. számú végzésével a felperes fellebbezését hivatalból elutasította. A felülvizsgálati kérelem folytán eljáró I. r. alperes Pfv.X.20.901/2004/2. számú végzésével a jogerős végzést hatályában fenntartotta.

A Fővárosi Főügyészség keresete folytán a Pesti Központi Kerületi Bíróság 19.P.102670/2000/26. számú ítéletével a felperest cselekvőképességet korlátozó gondnokság alá helyezte, az elsőfokú döntést a Fővárosi Bíróság 50.Pf.22.588/2002/3. számú ítéletével helybenhagyta.

A felperes keresetében 900.000.-Ft vagyoni és 1.-Ft nem vagyoni kár megtérítésére kérte kötelezni az alpereseket egyetemlegesen kártérítés címén. Az I. és a II. r. alperesek terhére rőtta, hogy ellene gondnokság alá helyezési pert kezdeményeztek. A III. r. alperessel szembeni kereseti kérelmét arra alapozta, hogy a Pest Megyei Bírósággal szemben folyamatban volt P.21.036/1998. számú perben a felajánlott tanúbizonyítást nem folytatta le, illetve a szakértői véleményt nem szerezte be. Megszegte a kereseti kérelemhez kötöttség szabályát, amikor kereseti kérelmét teljes terjedelmében nem bírálta el, **személy 1** bíró jogsértő magatartását nem vizsgálta.

Az I. r. alperes tévesen állapította meg a tényállásban írt végzéseiben, hogy a kirendelt pártfogó ügyvéddel nem működött együtt. Kérte annak megállapítását, hogy az alperesek eljárásuk során nem biztosították a független, pártatlan eljárást.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította. Rámutatott, arra, hogy a felperes ellen indult gondnokság alá helyezési pert a kereseti állítással szemben nem az I. és a II. r. alperesek, hanem a Fővárosi Főügyészség kezdeményezte. Ugyanakkor a perindítás jogellenességet nem alapoz meg, a kereseti kérelem megalapozottságáról az a bíróság dönt, amely előtt az érintett per folyamatban van, a döntések felülbírálata a Pp. jogorvoslatra vonatkozó szabályai szerint történik. A bírósági jogkörben okozott kár megtérítése iránti pernek ez nem lehet tárgya. A III. r. alperes ítélete ellen a rendes jogorvoslatot a felperes nem merítette ki, hiszen fellebbezését érdemi vizsgálat nélkül elutasították, a rendes jogorvoslat kimerítésének hiányában a felperes bírósági jogkörben okozott kár megtérítése iránti igényt a Ptk. 349. § (1) bekezdése alapján nem támaszthat. A felperes keresetében a III. r. alperes érdemi döntését sérelmezi, ez azonban a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 1997. évi LXVI. törvény 7. §-a alapján kizárt. A II. r. alperesnek a bíróságok konkrét ügyben folytatott eljárására ráhatása nincs, így a felperes keresetében hivatkozott intézkedésekhez sem, ezért jogsértő magatartás a terhére nem állapítható meg. Nem járt el jogellenesen az I. r. alperes a pártfogó ügyvéd felmentésekor sem. A Pp. 87. § (1) bekezdésének akkor hatályos szövege értelmében a pártfogó ügyvéd kirendelése a költségmentességben részesített fél számára nem kötelező, erről a bíróság az ügy körülményeinek mérlegelésével dönt. Az, hogy az I. r. alperes a felperes részére a felmentést követően másik pártfogó ügyvédet nem rendelt ki, jogellenesség hiányában kártérítési felelősségét nem alapozza meg.

Az ítélet ellen a felperes élt fellebbezéssel annak kereseti kérelme szerinti megváltoztatása iránt. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta, hogy a III. r. alperes a munkaügyi perében eljáró **személy 1** magatartásával nem foglalkozott. Téves az elsőfokú ítéletnek a III. r. alperes előtt a **cég 1** és a Pest Megyei Bíróság alperesek elleni perében hozott ítéletére alapított tényállása, mivel a valóságban az történt, hogy a **cég 1** emberei durván beszéltek vele és bántalmazták őt.

A III. r. alperesnek meg kellett volna e perben hallgatnia az általa indítványozott tanúkat és új szakértőt is kellett volna kirendelnie.

Tévesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy az I. és II. r. alperesnek terhére nem róható a gondnokság alá helyezése iránt kezdeményezett per, mivel az I. r. alperes bírója **személy 4** volt a per „ötletadója”. Álláspontja szerint a bírósági szervezeti törvény elsőfokú bíróság által hivatkozott rendelkezése nem zárja ki az eljáró bíróság kártérítési felelősségét. Tévesen értelmezi az elsőfokú bíróság a Pp. 87. § (1) bekezdésének rendelkezéseit, amikor azt a megállapítást teszi, hogy a bíró belátásától függ a pártfogó ügyvéd kirendelése, azt ugyanis objektív körülmények határozzák meg.

Tévesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy kirendelt pártfogó ügyvédjével nem működött együtt. Téves ezért az a megállapítás is, hogy a rendes jogorvoslatot nem merítette ki, hiszen a fellebbezését előterjesztette, de annak érdemi elbírálását az I. r. alperes önkényes jogalkalmazási magatartása hiúsította meg.

Az alperesek fellebbezési ellenkérelmükben az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérték.

A fellebbezés **nem alapos**.

Államigazgatási jogkörben okozott kárért a felelősséget csak akkor lehet megállapítani, ha a kár rendes jogorvoslattal nem volt elhárítható, illetőleg a károsult a kár elhárítására alkalmas rendes jogorvoslati lehetőségeket igénybe vette (Ptk. 349. § (1) bekezdés). Ezeket a szabályokat kell alkalmazni a bírósági és ügyészségi jogkörben okozott kárért való felelősség is, ha jogszabály másként nem rendelkezik (Ptk. 349. § (3) bekezdés).

Aki másnak jogellenesen kárt okoz, köteles azt megtéríteni. Mentesül a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható (Ptk. 339. § (1) bekezdés).

Az alperesek kártérítési felelősségének megállapítására csak a fentiekben hivatkozott jogszabályban írt speciális és általános feltételek együttes megvalósulása esetén kerülhet sor.

A felperes az I. és a II. r. alperesek jogellenes magatartását az ellene indított gondnokság alá helyezés iránti per kezdeményezésében jelölte meg.

A helytállóan megállapított elsőfokú ítéleti tényállásból kitűnően a pert nem az I. és a II. r. alperesek indították, erre jogosultsággal nem is rendelkeztek. A perindítás időpontjában az 1960. évi 11. tvr. (Ptké.) 8. §-a határozta meg a cselekvőképességet érintő gondnokság alá helyezés iránti per megindítására jogosultakat. E szerint az akkor hatályos jogszabályi rendelkezések alapján a cselekvőképességet érintő gondnokság alá helyezést a gondnokság alá helyezendő személy házastársa, egyeneságbeli rokona, a gyámhatóság és az ügyész kérhette. Önmagában azonban a perindítás - ahogy azt az elsőfokú bíróság helytállóan megállapította - a jogellenesség megállapítását nem is teszi lehetővé. Ezért nem bír jelentőséggel az az egyébként semmivel sem bizonyított fellebbezési előadás, mely szerint az I. r. alperes egyik bírója tanácsolta a per megindítását.

A felperes keresetében a III. r. alperes kártérítési felelősségének megállapítását két általa folytatott eljárás kapcsán is kérte. Az egyik P.21.036/1998. szám alatt a felperes, valamint a **cég 1** I. r. és a Pest Megyei Bíróság II. r. alperesek között volt folyamatban.

Az ebben hozott, a keresetet elutasító ítélet elleni fellebbezését az I. r. alperes érdemi vizsgálat nélkül utasította el, amely a rendes jogorvoslat kimerítésének hiányát jelenti, vagyis hiányzik a bírósági jogkörben okozott kár megtérítésének Ptk. 349. § (1) bekezdésében írt feltétele. Ebből következően nem vizsgálható, hogy a kártérítési felelősség Ptk. 339. §-ában írt általános feltételei, azaz a jogellenesség, a kár bekövetkezése, az okozati összefüggés, illetőleg a felróhatóság fennállnak-e.

Megjegyzi az ítélet tábla, a felperes a III. r. alperes ezen eljárása kapcsán sérelmezte a felajánlott bizonyítás mellőzését.

A Pp. ezen per megindításakor (1996. október 17.) hatályos 6. § (1) bekezdése a szabad bizonyítás elvét juttatja kifejezésre, amely azt jelenti, hogy a bíróságra bízva a jogszabály annak eldöntését, hogy a konkrét ügyben a bizonyítás milyen módját tartja leginkább célravezetőnek, milyen bizonyítási eszközöket kíván a tényállás kiderítése érdekében igénybe venni. A fél által kért bizonyítás mellőzése sem valósít meg önmagában eljárási szabálysértést, ez csak akkor valósul meg, ha a bíróság az ügy eldöntése szempontjából releváns bizonyítást nem folytat le és ezáltal ítélete megalapozatlan (BH. 1996/478/II.).

A Pp. 206. § (1) bekezdése pedig a bizonyítékok szabad mérlegelésének elvét fogalmazza meg, amikor kimondja, hogy a bíróság a tényállást a felek előadásának és a bizonyítási eljárás során felmerült bizonyítékoknak egybevetése alapján állapítja meg, a bizonyítékokat a maguk összességében értékeli és meggyőződése szerint bírálja el. Mindezen jogszabályi rendelkezések a bíróság mérlegelésére bízják, hogy milyen bizonyítási eszközöket alkalmaz a tényállás felderítéséhez, illetve a rendelkezésre álló bizonyítékok mérlegelésével kell megállapítania az ítéleti tényállást is. Az általános gyakorlat szerint nem lehet kártérítési felelősség alapja az olyan határozat, amelyet a bíróság a jogszabály által megengedett mérlegelés eredményeként hozott meg. Ilyen esetben kártérítési igény csak akkor érvényesíthető, ha a határozat felróható módon kirívóan okszerűtlen mérlegelés eredménye (BH. 1986/417, BH. 1996/362.). Ebből következően a III. r. alperes ezen, felperes által sérelmezett magatartása sem alapozná meg kártérítési felelősségét.

A jelen per a felperesnek a Veszprém Megyei Bíróság előtt P.21.579/2004. szám alatt előterjesztett keresetével indult. Keresetének tárgya a III. r. alperes által közte és a Fővárosi Bíróság alperes között P.21.164/1998. szám alatt lefolytatott eljárása is. Keresetlevele 3. oldalán ugyanis sérelmezi, hogy a III. r. alperes e perben nem bírálta el azt a kereseti kérelmet, amelyet **személy 1** bíró magatartásával összefüggésben terjesztett elő. Helytállóan hivatkozik a felperes fellebbezésében arra, hogy az elsőfokú bíróság ítéletében e kereseti kérelmet nem bírálta el. Ezen eljárás sérti a Pp. 213. § (1) bekezdésében írt ítélet teljességének elvét. E szabálysértés azonban nem teszi szükségessé sem az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését, sem pedig az eljárásnak a Pp. 248. §-a alapján az ítélet Pp. 225. §-a szerinti kiegészítése érdekében történő felfüggesztését az alábbiak miatt:

A csatolt iratok és a fentiek szerint kiegészített tényállás alapján megállapítható, hogy a felperes a III. r. alperes ezen ügyben (P.21.164/1998/5.) hozott ítélete kapcsán sem merítette ki a rendes jogorvoslatot, mert az I. r. alperes a fellebbezését érdemi vizsgálat nélkül elutasította.

Pf.II.20.590/2007/11. szám

A bírósági jogkörben okozott kártérítés speciális feltételeinek megvalósulása hiányában pedig a III. r. alperes kártérítési felelőssége érdemben ezen eljárása kapcsán sem vizsgálható. Ily módon alaptalan a felperes e kereseti kérelme is.

A felperes fellebbezésében vitatta az elsőfokú ítélet jogorvoslat kimerítésének hiányára vonatkozó megállapítását is azzal, hogy az I. r. alperes jogszabálysértően járt el fellebbezése elutasítása kapcsán.

A Pp. fellebbezés elbírálásakor hatályos 87. § (1) bekezdése alapján a pártfogó ügyvéd kirendelésére a költségmentességben részesített félnek nem volt alanyi joga. A bíróság a jogvita és a fél személyének jellemzői vizsgálata alapján döntött abban a kérdésben, hogy indokolt-e pártfogó ügyvéd kirendelése. Az I. r. alperesnek a pártfogó ügyvéd felmentésére és a továbbiakban kirendelés mellőzésére vonatkozó döntése tehát ugyancsak mérlegelésen alapul, amely nem tekinthető kirívóan okszerűtlennek, ezért a fentiekben írtak szerint kártérítési felelősség alapja nem lehet.

A fellebbezés elbírálásakor még nem volt hatályban a Pp. 87. § (1) bekezdésének azon rendelkezése, amely szerint a bíróság hivatalból rendel ki pártfogó ügyvédet a jogi képviselővel nem rendelkező, költségmentességben részesült fél számára, ha ügyében a jogi képviselet kötelező. E rendelkezést a jogi segítségnyújtásról szóló 2003. évi LXXX. törvény 87. § (1) bekezdése 2004. április 1. napján léptette hatályba, annak alkalmazására a fellebbezések elbírálásakor, 2004. március 4. napján még nem kerülhetett sor, az I. r. alperes tehát jogszabálysértés nélkül utasította el a felperes fellebbezését.

A kifejtettekre tekintettel az ítélőtábla az elsőfokú bíróság érdemben helyes döntését a fenti indokolásbeli kiegészítéssel a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Az eredménytelenül fellebbező felperes a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles az I. r. alperes igazolt útiköltségének és a felmerült napidíjnak, mint másodfokú perköltségnek a megfizetésére. A felperes személyes költségmentessége folytán le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket, valamint a 7/2002. (III. 30.) IM. rendelet alapján megállapított pártfogó ügyvéd munkadíját a 6/1986. (VI. 26.) IM. rendelet 14. §-a alapján, a 13. § (1) bekezdésében foglaltakra figyelemmel az állam viseli.

S z e g e d, 2008. június 18.

Dr. Sággy László sk.	Zanócné dr. Ocskó Erzsébet sk.	Dr. Rakita Zsuzsanna sk.
a tanács elnöke	előadó bíró	táblabíró